

1. Selitä / määrittele lyhyesti

- (a) Laplace-muunnos
- (b) Taajuusfunktio
- (c) Suljettu silmukka
- (d) Häiriösuure
- (e) PI-D-säädin
- (f) Lag-kompensaattori

2. Ratkaise differentiaaliyhtälö $\ddot{x} + 3\dot{x} + 6x = 0$
alkuehdoilla $x(0) = 0$, $\dot{x}(0) = 3$.

3. Käsitellään negatiivisesti takaisinkytkettyä järjestelmää (ts. takaisinkytkentä = -1),
jonka avoimen silmukan (eli myötähaaran) siirtofunktio on

$$G(s) = \frac{K}{s(s+3)(s+6)}$$

Näytä, että pisteet $s_1 = -0.55 + i \cdot 3.0$ ja $s_2 = -1.1 + i \cdot 1.4$ kuuluvat (sopivalla tarkkuudella) juuriuraan. Anna molemmissa tapauksissa K :n arvo.

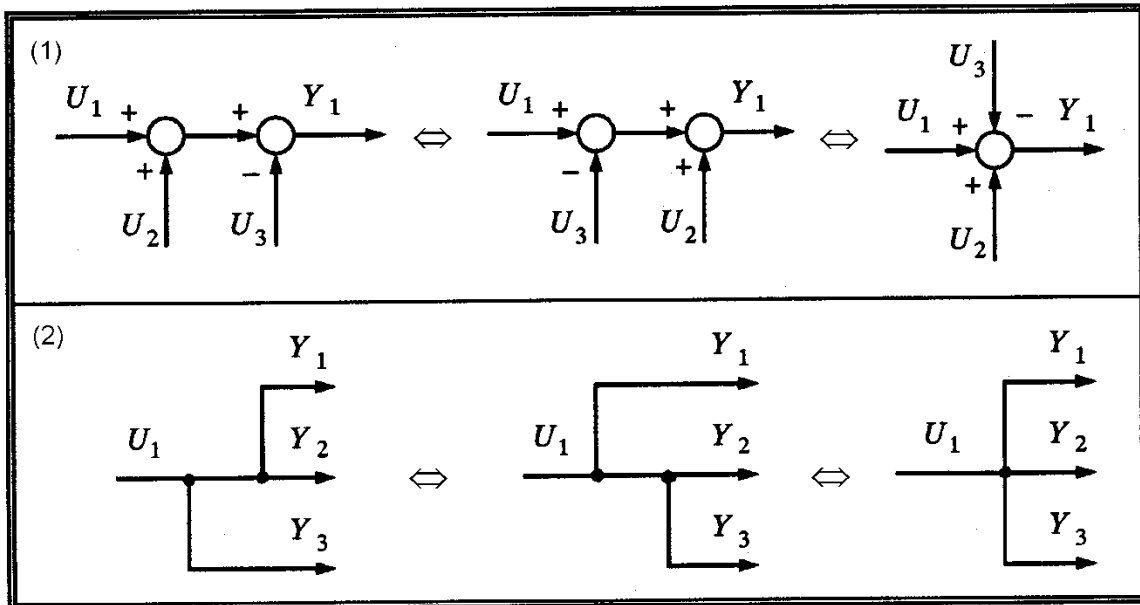
4. Käsitellään tehtävässä 3 kuvattua järjestelmää. Anna vahvistuksen K arvo, kun kompleksisen napaparin napojen reaaliosat ovat -0.8. Mikä tällöin on siirtofunktio?

5. Järjestelmää, jonka siirtofunktio on $G_0(s) = \frac{2s^2}{s^4+2s^3+4s+2}$, säädetään P-säätimellä
jonka vahvistus on K_p . Millä vahvistuksen K_p arvoilla järjestelmä on stabiili?

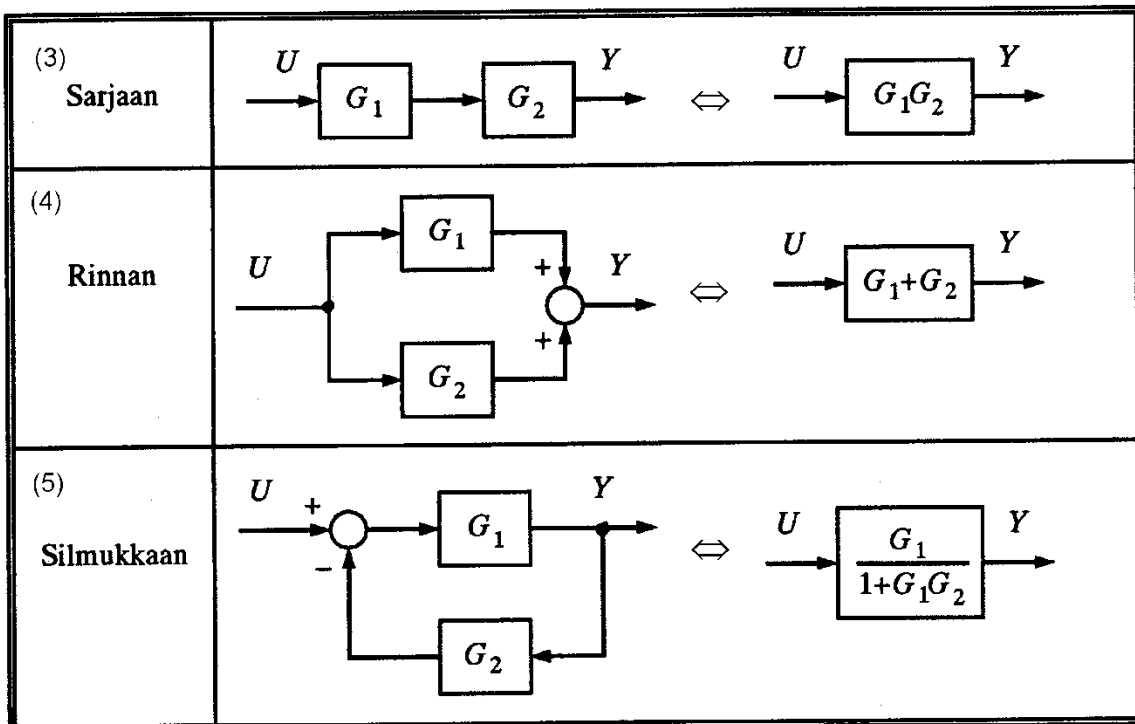
6. Prosessiin, jonka siirtofunktio on $G(s) = \frac{1}{s+1}$, syötetään sinimuotoinen heräte
 $u(t) = A_u \sin(\omega t)$. Laske prosessin vaihe-ero φ ja amplitudisuhde A ω :n funktiona
(a) aikatason vasteen avulla ja (b) taajuusfunktion avulla.

Laplace-muunnos	Ajan funktio	
1	$\delta(t)$	M1
$\frac{1}{s}$	1	M2
$\frac{1}{s^2}$	t	M3
$\frac{1}{s^{n+1}}$	$\frac{t^n}{n!}$	M4
$\frac{1}{s+a}$	e^{-at}	M5
$\frac{1}{(s+a)^2}$	te^{-at}	M6
$\frac{1}{(s+a)^{n+1}}$	$\frac{t^n e^{-at}}{n!}$	M7
$\frac{1}{s(s+a)}$	$\frac{1}{a}(1-e^{-at})$	M8
$\frac{1}{(s+a)(s+b)}$	$\frac{1}{a-b}(e^{-bt} - e^{-at})$	M9
$\frac{1}{s(s+a)(s+b)}$	$\frac{1}{ab} + \frac{1}{ab(b-a)}(ae^{-bt} - be^{-at})$	M10
$\frac{a}{s^2+a^2}$	$\sin(at)$	M11
$\frac{s}{s^2+a^2}$	$\cos(at)$	M12
$\frac{a}{(s+b)^2+a^2}$	$e^{-bt} \sin(at)$	M13
$\frac{s+b}{(s+b)^2+a^2}$	$e^{-bt} \cos(at)$	M14
$\frac{s+a}{s+b}$	$\delta(t) + (a-b)e^{-bt}$	M15

Summa- ja haarautumispisteet:

Peruslohkojen kytkentä:

$n:$	a_0	a_2	a_4	a_6	$\dots$	$b_1 = \frac{a_1 a_2 - a_0 a_3}{a_1}$	$c_1 = \frac{b_1 a_3 - a_1 b_2}{b_1}$	$d_1 = \frac{c_1 b_2 - b_1 c_2}{c_1}$
$n-1:$	a_1	a_3	a_5	a_7	$\dots$	$b_2 = \frac{a_1 a_4 - a_0 a_5}{a_1}$	$c_2 = \frac{b_1 a_5 - a_1 b_3}{b_1}$	$d_2 = \frac{c_1 b_3 - b_1 c_3}{c_1}$
$n-2:$	b_1	b_2	b_3	b_4	$\dots$	$b_3 = \frac{a_1 a_6 - a_0 a_7}{a_1}$	$c_3 = \frac{b_1 a_7 - a_1 b_4}{b_1}$	$d_3 = \frac{c_1 b_4 - b_1 c_4}{c_1}$
$n-3:$	c_1	c_2	c_3	c_4	$\dots$	$\vdots$	$\vdots$	$\vdots$
$n-4:$	d_1	d_2	d_3	d_4	$\dots$	$\vdots$	$\vdots$	$\vdots$
$\vdots$						$\vdots$	$\vdots$	$\vdots$
$\vdots$						$\vdots$	$\vdots$	$\vdots$
$2:$	e_1	e_2				$\vdots$	$\vdots$	$\vdots$
$1:$	f_1					$\vdots$	$\vdots$	$\vdots$
$0:$	g_1					$\vdots$	$\vdots$	$\vdots$